Care sunt avantajele raportării profitului ca grup fiscal și de ce nu apelează companiile din România la această metodă?

Autori:

- ***Andra Caşu, Partener, liderul departamentului de Taxe directe, EY România***
- ***Amelia Toader, Senior Manager, Taxe Directe, EY România***

Ce arată practica la momentul actual, după mai bine de un an de la apariția consolidării fiscale în domeniul impozitului pe profit? Istoria pe această speță este una relativ recentă în România, fiind o măsură aplicabilă de anul trecut, mai precis de la 1 ianuarie 2022. Practica acestor 15 luni care s-au scurs de la momentul intrării în vigoare a legislației aferente arată că măsura nu este utilizată pe scară largă, deși facilitatea a fost îndelung așteptată în România și aduce o serie de avantaje pentru grupurile de companii care aleg să raporteze impozitul pe profit la nivel consolidat, în detrimentul raportărilor individuale.

Cum se poate constitui grupul fiscal în domeniul impozitului pe profit și care sunt avantajele folosirii acestuia? Principalele condiții pe care contribuabilii – plătitori de impozit pe profit în România – trebuie să le aibă în vedere pentru a beneficia de sistemul de consolidare fiscală privind impozitul pe profit sunt: societățile trebuie să facă parte dintr-un grup și să existe o deținere, directă sau indirectă, de cel puțin 75% cu o continuitate de 12 luni înaintea începerii perioadei de consolidare fiscală; să aibă același sistem de plată a impozitului, precum și an fiscal identic; să

fie plătitori doar de impozit pe profit; să nu fie incluși într-un alt grup fiscal în domeniul impozitului pe profit și să nu se afle în proceduri de dizolvare sau lichidare.

Facilitatea poate fi aplicată pe o perioadă de 5 ani, cu posibilitate de prelungire, timp în care unul dintre membrii grupului fiscal – desemnat ca persoană juridică responsabilă – va consolida rezultatul fiscal la nivel de grup, va definitiva calculul și depunerea declarației privind impozitul pe profit și va efectua plata acestuia.

Unul dintre avantajele constituirii grupului fiscal pentru scopuri de impozit pe profit se transpune într-o birocrație mai redusă, cel puțin în ceea ce privește procedura de declarare și plată a impozitului pe profit în raport cu ANAF, pentru că doar liderul grupului este însărcinat cu depunerea declarației fiscale consolidate privind impozitul pe profit și efectuarea plății impozitului, raportând rezultatele întregului grup fiscal.

În anticiparea primului termen de raportare pentru grupurile fiscale deja create în România (și anume, declararea impozitului pe profit pentru anul fiscal 2022, până la 26 iunie 2023), ANAF a publicat recent și o nouă versiune a Declarației 101 privind impozitul pe profit. Principala noutate, pe lângă actualizarea formularului 101 standard, este publicarea Declarației 101 Grup fiscal, instrumentul prin intermediul căruia liderii grupurilor fiscale vor putea declara rezultatul fiscal al întregului grup și impozitul pe profit consolidat aferent anului 2022.

Un alt element de noutate adus odată cu publicarea Declarației 101 Grup fiscal, care cel mai probabil nu a fost primit cu deschidere de către membrii grupurilor, se referă la obligația acestora de a continua să completeze individual Declarații 101 privind impozitul pe profit – acestea însă nu trebuie să fie depuse către ANAF, ci transmise către liderul grupului în formatul semnat electronic.

Pe lângă aspectele recent clarificate și menționate mai sus, au rămas în continuare alte puncte care încă necesită lămurire pentru a se asigura o bună implementare a grupurilor fiscale, precum compensarea între membrii grupului a impozitului plătit/a pierderii fiscale, principiul de raportare și declarare a impozitului trimestrial etc.

Poate cel mai important avantaj pe care consolidarea fiscală îl poate aduce grupurilor de companii și întâlnit în multe din cazuri în practică, a reprezentat factorul decizional în implementarea grupului de impozit pe profit. Este vorba de potențialul de optimizare a fluxului de numerar, atât prin diminuarea impozitului datorat cu eventualele pierderi fiscale înregistrate în cadrul grupului, cât și prin recuperarea mai rapidă a pierderilor fiscale, implicit, reducerea riscului ca acestea să expire înainte de a fi utilizate.

Astfel, deși comportamentul contribuabililor români este încă unul timid și în curs de acomodare cu noile reglementări, grupurilor trebuie să analizeze atent și proactiv toate premisele în decizia de înființare a unui grup fiscal de impozit pe profit, experiența din practică arătând că potențialele avantaje obținute în urma utilizării raportării de grup ar putea depăși dificultățile în implementare.

Practica primului an de existență a grupurilor fiscale de impozit pe profit în România ne-a confirmat că, deși facilitatea nu este încă folosită la scară largă, contribuabilii români nu se tem să intre în rândul contribuabililor europeni care se bucură de mai mulți ani deja de avantajele consolidării fiscale, atât în domeniul impozitului pe profit, cât și al TVA, grupurile fiscale de TVA fiind folosite deja cu succes în România de mai mulți ani.

Trendul la nivel internațional este evident acela de a extinde raportările la nivel de grup în majoritatea ariilor fiscale de interes, cum sunt TVA, impozit pe profit, prețuri de transfer și altele.

În concluzie, se poate observa că noile clarificări aduse în privința raportării consolidate a impozitului pe profit, precum și celelalte detalii legislative (care încă sunt neclare, la mai mult de un an de la publicarea cadrului normativ privind consolidarea fiscală) sau chiar simplul element de noutate pot descuraja contribuabilii în a face pasul spre înființarea grupurilor fiscale. Cu toate acestea, este de recomandat grupurilor de companii să pună în balanță toate avantajele și dezavantajele folosirii acestei facilități fiscale, fără îndoială beneficiile sale fiind semnificative.

Decizia de înființare a unui grup de impozit pe profit trebuie să fie precedată, ca orice decizie care privește relațiile companiilor cu fiscul, de o analiză atentă a situației financiare și fiscale individuale și de grup, pentru a fi evitat pe cât posibil riscul unei posibile pierderi de scutiri sau credite fiscale (cum ar fi profitul reinvestit, creditul fiscal extern sau din sponsorizare) și de a maximiza potențialele avantaje oferite de această măsură fiscală.